

Illustration av Matilda Damlin, 7c Bengtsgården

SAMMANFATTANDE RAPPORT

UNG I BENGTSFORS, 2008

RESULTAT FRÅN LUPP-UNDERSÖKNINGEN GÄLLANDE UNGDOMAR I ÅRSKURS 8
SAMT ÅRSKURS 2 PÅ GYMNASIET

**BENGTSFORS
KOMMUN**

SPLITVISION RESEARCH
ETNOGRAFISKA MARKNADSUNDERSÖKNINGAR

Förord

För andra gången har kommunen med stöd av Ungdomsstyrelsen genomfört LUPP-enkäten – Lokal uppföljning av ungdomspolitiken – för att få ett bra underlag i det fortsatta arbetet med ungdomspolitiska frågor.

Kommunfullmäktige har 2008-08-27 under § 92/08 fastställt ett nytt ungdomspolitiskt program. Programmet har en stark koppling till Vision 2014. Utgångspunkten är att en kommun som ger sina ungdomar möjlighet till trygghet, självkänsla och framtidstro är en förutsättning för samhällets överlevnad.

Kommunens målsättning är att medverka till att ungdomar får en positiv livsmiljö som också bidrar till en bra grund för livet som vuxen. Ungdomar som väljer att flytta från kommunen på grund av studier eller arbete på annan ort, kanske senare i livet kan tänka sig tänka sig att flytta tillbaka, om man själv upplevt att Bengtsfors kommun är en bra livsmiljö för barn och ungdomar.

LUPP-enkäten kan på olika sätt hjälpa föräldrar, lärare, skolläring och politiker att tillsammans hitta nyckeln till en mer positiv utveckling för barn och unga. Från kommunledningen hoppas vi därför att alla som kommer i kontakt med frågor kring ungdomars livsmiljö tar till sig resultaten i 2008 års LUPP-enkät och funderar över hur vi tillsammans kan förbättra livsmiljön för ungdomar.

Jag vill också tacka alla ungdomar i årskurs 8 i grundskolan och årskurs 2 på gymnasiet för att ni tagit er tid att svara på enkäten. Det är för er framtid kommunen genomför den och era synpunkter är oerhört viktiga för oss att få ta del av.

Solveig Andersson
Kommunchef

Innehåll

Om undersökningen	4
Fritid	6
Skola	8
Politik & inflytande	10
Trygghet & hälsa	12
Arbete	15
Framtid	17
Om Splitvision Research	19

Om undersökningen

Undersökningen har sammanställts av Splitvision Research på uppdrag av Bengtsfors kommun, Hälso- och utbildningsgruppen genom ungdomssamordnare. Undersökningen har genomförts i årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet. I denna populärversion har vi gjort en sammanfattande sammanställning av rapporten.

Illustrationen på framsidan av denna rapport är gjord av Matilda Damlin, 7c Bengtsgården, som vann tävlingen om utformningen av Lupp-undersökningens framsida.

Bakgrund

Det genomfördes en Lupp-undersökning i Bengtsfors 2005. Det är andra gången Bengtsfors kommun genomför en Lupp-undersökning (2008).

Om Lupp

LUPP står för *Lokal uppföljning av ungdomspolitik* och startades av Ungdomsstyrelsen 2001. Den är en nationell undersökning där kommuner erbjuds möjlighet att delta för att kunna samla in

kunskap om ungdomars egen situation. Mellan 2001 och 2008 har ett 100-tal kommuner deltagit i LUPP. Samtliga rapporter och frågeunderlag finns att tillgå på Ungdomsstyrelsens webbsida: www.ungdomsstyrelsen.se

2008 deltog totalt 21 kommuner i ungdomsenkäten LUPP. De kommuner som deltar är geografiskt utspridda i landet. De är olika stora och har olika erfarenheter av att arbeta med ungdomspolitiskt arbete.

Metod

Lupp-undersökningen genomfördes i oktober och november 2008 i form av en webbenkät. De personer som inte hade möjlighet att besvara enkäten vid undersökningstillfället fick möjlighet att besvara enkäten postalt. De ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som är folkbokförda i Bengtsfors kommun och som har valt att studera på annan ort samt de ungdomar som inte studerar på gymnasiet fick möjlighet att besvara enkäten postalt.

Två olika enkäter har använts för årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet. Enkätundersökningen består av 77 frågor för årskurs 8 och 83 frågor för ungdomarna på gymnasiet. Några av frågorna i underlaget utgörs av öppna frågor (inga i förväg fasta svarsalternativ).

Svarsfrekvens

Totalt har 111 elever i årskurs 8 samt 209 elever i årskurs 2 på gymnasiet erbjudits möjlighet att besvara Lupp-undersökningen.

- ▶ 86% svarsfrekvens för årskurs 8.
- ▶ 55% svarsfrekvens för årskurs 2 på gymnasiet.

Statistik

De uppgifter som presenteras i rapporten är statistiskt säkerställda. Skillnader och likheter mellan killar och tjejer presenteras i rapporten där signifikanta skillnader finns.

Med *statistisk signifikans/signifikanta skillnader* menas att skillnaden mellan exempelvis killar och tjejer är så stor att vi anser att det inte är slumpen som orsakat den, utan skillnaden är statistiskt säkerställd.

Fritid

Hur mycket fritid har ungdomar?

Det är 71% av ungdomarna i årskurs 8 och 65% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att de *har lagom med fritid och att de hinner med det de vill*.

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 73% som upplever att det finns *ganska mycket* eller *väldigt mycket* att göra på fritiden av det de är intresserade av, medan 55% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet menar att det finns *ganska mycket* eller *väldigt mycket* att göra på fritiden av det de är intresserade av.

Var träffas ungdomarna?

Ungdomarna i båda årskurserna träffas främst *hemma hos varandra* när de träffar sina kompisar på fritiden (84% av ungdomarna i år 8 och 86% av de i år 2). I årskurs 8 träffas 30% *utomhus* och i årskurs 2 på gymnasiet träffas 28% på *café*.

Ungdomar efterfrågar olika ställen att vara på för dem och deras kompisar i form av sporthallar och caféer.

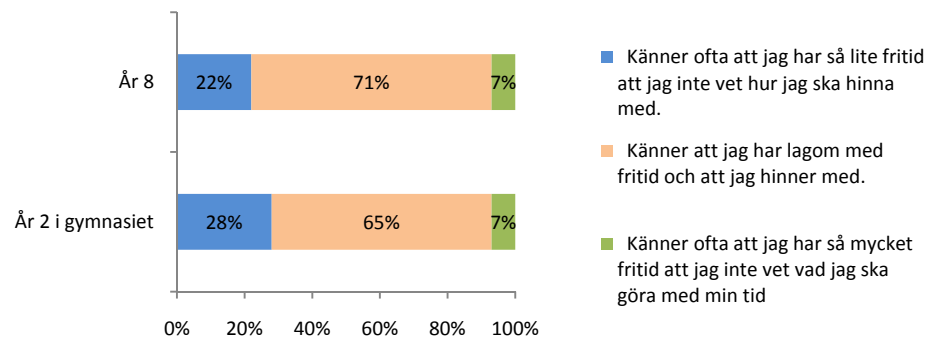
Fritidsmöjligheter som saknas

Fritidsmöjligheter som efterfrågas av ungdomarna är *badhus*, *bowlinghall* och *idrottsanläggningar* i årskurs 8. Man efterfrågar fler fritidsmöjligheter som är riktade till sin åldersgrupp. I årskurs 2 på gymnasiet vill man även ha fler caféer.

Fritidsmöjligheter som saknas:

- ▶ Badhus
- ▶ Bowlinghall
- ▶ Caféer

Diagram 1. Hur mycket fritid ungdomarna upplever att de har.

Hur ofta ungdomar gör fritidsaktiviteter

De aktiviteter som flest ungdomar i årskurs 8 ägnar sig åt varje dag eller varje vecka är:

- ▶ Surfa/chatta på internet
- ▶ Hjälpa till hemma
- ▶ Idrotta i klubb

De aktiviteter som flest ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet ägnar sig åt varje dag eller varje vecka är:

- ▶ Umgås med kompisar
- ▶ Surfa/chatta på internet
- ▶ Hjälpa till hemma

Föreningsliv

Ungdomars aktivitet i föreningslivet är generellt sett låg. Omkring två av tio i båda årskurserna upplever att de *kan vara med att påverka i mindre utsträckning än vad de vill* i den förening de är mest aktiva i.

Fritidmöjligheter för killar och tjejer

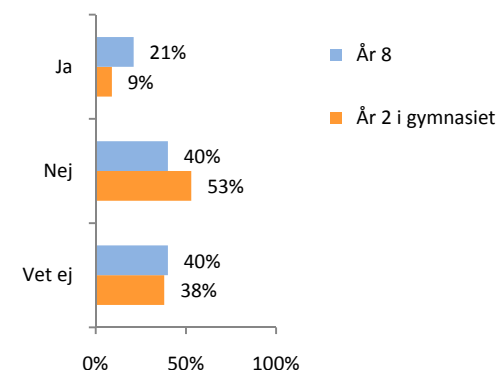
I årskurs 8 är det 21% av ungdomarna och i årskurs 2 på gymnasiet är det 9% som uppger att det *finns något som de skulle vilja göra på sin fritid som de inte gör på grund av att de är kille eller tjej*.

Jämförelse med 2005

Jämfört med undersökningen från 2005 är det oförändrat i årets undersökning vad gäller *hur mycket ungdomarna upplever att det finns att göra på fritiden*. Dessa skillnader ligger inom den statistiska felmarginalen.

När det gäller *hur mycket fritid ungdomarna upplever sig ha* är det ingen signifikant skillnad mellan 2008 och 2005 års undersökningar, skillnaden ligger inom den statistiska felmarginalen.

Diagram 2. Finns det något som du skulle vilja göra på din fritid som du inte gör på grund av att du är kille eller tjej?

Skola

Skolmiljö

En majoritet av ungdomarna uppger att *det är bra stämning i skolan*.

Ungdomarna i årskurs 8 uppger i högre grad än ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet att *främlingsfientlighet och sexuella trakasserier är ett problem i skolan*. På frågan om vad ungdomarna vill förändra efterfrågar många i årskurs 8 bättre skolmat och några elever vill ha bättre elevens val i skolan.

Inflytande

Det är 43% av ungdomarna i båda årskurserna som anger att *de har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan*.

Saker som eleverna *vill* vara med att påverka i skolan:

- ▶ Hur de ska arbeta
- ▶ Schema

Saker som eleverna *får* vara med att påverka i skolan:

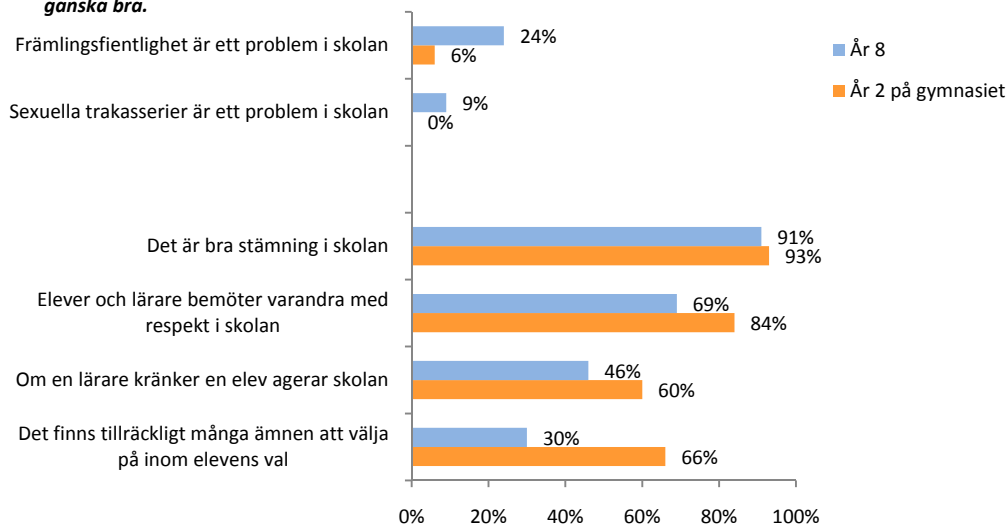
- ▶ Hur de ska arbeta
- ▶ Vad de får lära sig (år 8)
- ▶ Proven (år 2)

Skolk och mobbning

Nästan tre av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan sex av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet *skolkar i någon grad*.

Omkring en av tio elever i båda årskurserna anser att *mobbning är ett problem i skolan*.

Diagram 3. Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*.

Jämlikhet

Killar anser i högre grad än tjejer att *flickor får bättre möjligheter än pojkar*.

Information om vidare studier

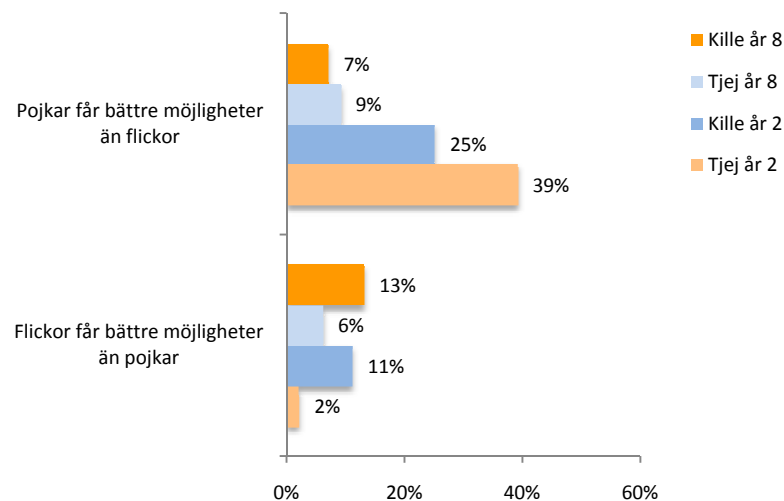
Sex av tio ungdomar i årskurs 8 uppger att de *inte har fått någon information inför valet av gymnasieprogram*. Majoriteten av gymnasieungdomarna anser att *informationen de fick inför valet av gymnasieprogram var ganska bra eller mycket bra*.

Jämförelse med 2005

Jämfört med 2005 års undersökning uppger ungdomarna i årskurs 8 i mindre omfattning att *det finns tillräckligt många ämnen att välja på inom elevens val* (30% vs 71%).

Det är en större andel av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet i årets undersökning (60% vs 50%) som tycker att *skolan agerar om en lärare kränker en elev*.

Diagram 4. Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*.

Politik & inflytande

Vill vara med och påverka

Fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och knappt tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet *vill vara med och påverka i frågor som rör Bengtsfors kommun*. Av de som inte vill vara med att påverka beror det främst på att de *kan för lite om hur de ska göra* (år 8) och att *inte är tillräckligt intresserade* (år 2).

Till vem skulle du vända dig?

De flesta ungdomar *vet inte vart de skulle vända sig* om de skulle vilja påverka i Bengtsfors kommun. Några ungdomar skulle vända sig till en *personlig kontakt*.

Kontakt mellan ungdomar och politiker

Fem av tio ungdomar i båda årskurserna upplever att de har *mycket små eller inga möjligheter alls* att föra fram sina åsikter till de som styr i Bengtsfors kommun. Nästan sex av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tycker att det är *viktigt att beslutsfattare och ungdomar träffas och diskuterar*.

Om jag vore politiker

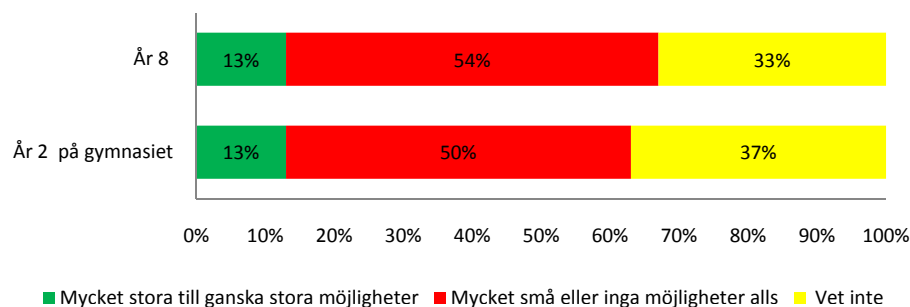
Om ungdomarna i årskurs 8 vore politiker skulle de främst satsa på:

- ▶ Fritidsaktiviteter (34%)
- ▶ Idrottsanläggningar (31%)

Om ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet vore politiker skulle de främst satsa på:

- ▶ Skapa arbete för de unga (37%)
- ▶ Skola (33%)

Diagram 5. Andelen ungdomar som upplever att de har möjlighet att föra fram sina åsikter till de som styr i Bengtsfors kommun.

En politisk handling

Den vanligaste politiska handlingen som ungdomar gör är att *skriva på en namninsamling*. Politiska handlingar som ungdomar kan tänka sig utöver det är att *skriva en insändare, delta i lagliga demonstrationer och att ta kontakt med en politiker*. Politiska handlingar som ungdomarna aldrig skulle delta i är att *skada egendom i protest eller måla politiska slagord på allmän plats*.

Intresse för politik och samhällsfrågor

Ungdomarna i Bengtsfors är generellt mer intresserade av *vad som händer i andra länder* än av *politik* och *samhällsfrågor*.

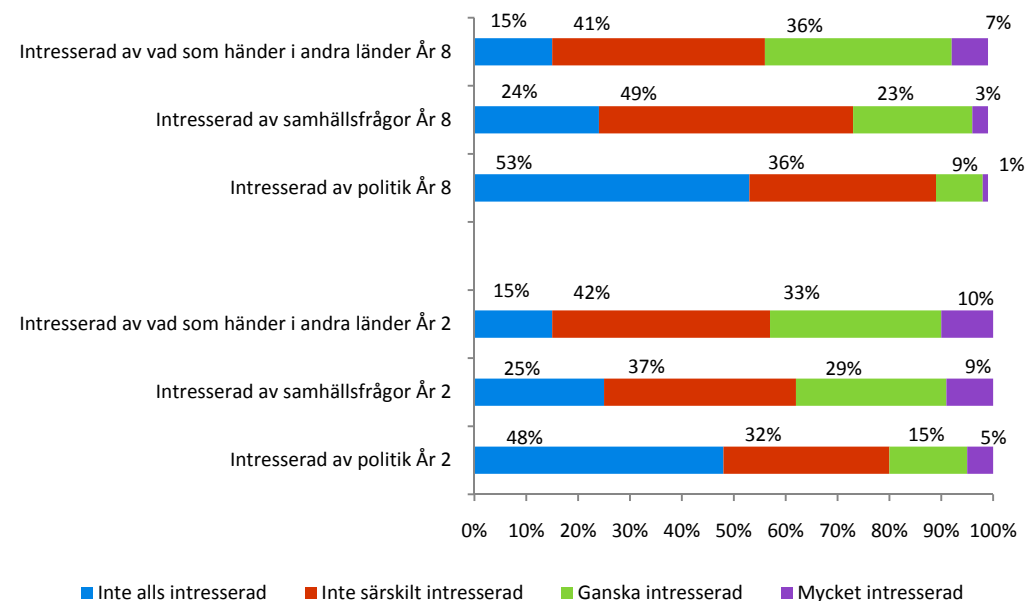
Jämförelse med 2005

Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har intresset för samhällsfrågor minskat i 2008 års undersökning (38% var mycket eller ganska intresserade 2008 vs 49% 2005). Det finns inga signifikanta skillnader vad gäller de övriga frågorna.

Färre bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet i årets undersökning skulle *själva vilja träffa beslutsfattare i kommunen* (28% 2008 vs 41% 2005).

Bland ungdomarna i årskurs 8 vill fler vara med och *påverka i frågor som rör den kommun där de bor* i årets undersökning jämfört med 2005 års undersökning (43% 2008 vs 30% 2005).

Diagram 6. Är mycket eller ganska intresserad av ... politik, samhällsfrågor eller vad som händer i världen.

Trygghet & hälsa

Otrygga situationer

Omkring två av tio ungdomar i båda årskurserna har *upplevt minst en otrygg situation* det senaste halvåret.

Trygga platser är:

- ▶ Hemmet
- ▶ Bostadsområde på dagen
- ▶ Klassrummet

Mobbning

Det är 7% i årskurs 8 och 5% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som har *blivit mobbade eller utfrysta* det senaste halvåret. Det är 11% i årskurs 8 och 4% av ungdomarna i gymnasiet som *själva har deltagit i mobbning* det senaste halvåret, fler tjejer än killar i årskurs 8.

Det vanligaste stället som ungdomarna i årskurs 8 blir mobbade på är via *telefonsamtal, sms, e-post* eller liknande. Det vanligaste stället som ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet blir mobbade på är *i klassrummet*.

Orättvist behandlad

Fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet har minst en gång under det senaste halvåret *blivit orättvist behandlade på ett sådant sätt att de har känt sig kränkta*.

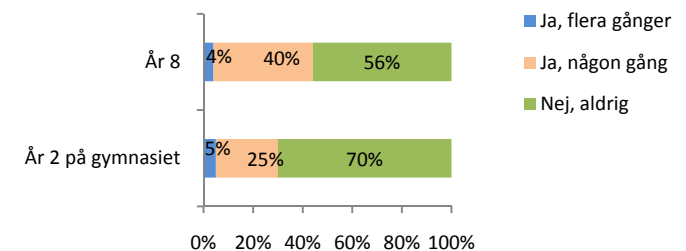
Ungdomarna uppger att de har blivit orättvist behandlade i kontakt med:

- ▶ Skolans personal
- ▶ Annan privatperson
- ▶ Någon i min familj

Ungdomarna uppger att de har blivit orättvist behandlade på grund:

- ▶ Utseende
- ▶ Ålder
- ▶ Annat

Diagram 7. Andel ungdomar som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlade på ett sätt så att de känt sig kränkta.

Allmän hälsa

Majoriteten av ungdomarna i båda årskurserna anser att de har *mycket bra* eller *ganska bra hälsa*. Runt fem av tio ungdomar i båda årskurserna anser att de *inte är sjuka lika ofta som andra*.

Daglig ohälsa

Två av tio ungdomar i båda årskurserna har *huvudvärk varje dag eller flera dagar i veckan*. Två av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet har känt sig *stressade varje dag eller flera dagar i veckan*. Fler tjejer än killar i båda årskurserna uppger olika symptom på ohälsa.

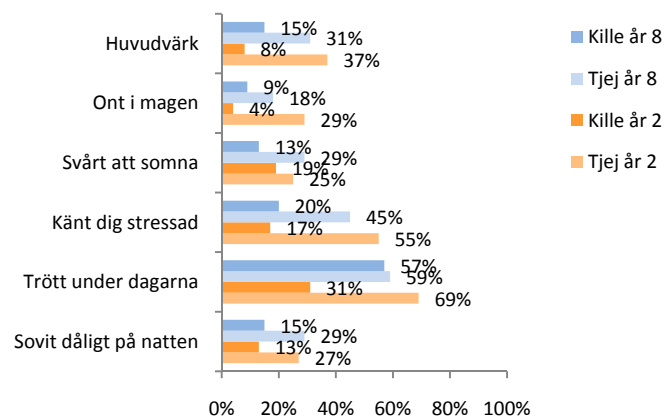
Matvanor

Nästan fyra av tio ungdomar i båda årskurserna *hoppas över frukosten varje dag eller flera gånger i veckan*.

Träning

Sex av tio ungdomar i årskurs 8 (60%) och fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet (54%) uppger att de *tränar flera gånger i veckan*. Det är 13% av ungdomarna i årskurs 8 och 4% av eleverna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *de tränar varje dag*.

Diagram 8. Besvär som ungdomarna har varje dag eller flera gånger i veckan.

Ungdomars bruk av alkohol

Nästan tre av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan åtta av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de i någon omfattning *dricker starkdryck*.

Ungdomar får vanligast tag på alkohol:

- ▶ Från annan vuxen som köper ut
- ▶ Från kompisar eller kompisars syskon

Nästan åtta av tio ungdomar i årskurs 8 och fyra av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet *får inte dricka alkohol för sina föräldrar*.

Narkotika

Det är 1% av ungdomarna i årskurs 8 och 6% av gymnasieeleverna som någon gång har *använt narkotika i form av hasch eller marijuana*.

Tobaksvanor

I årskurs 8 är det 4% och av gymnasieeleverna i årskurs 2 är det 9% som *röker varje dag*. Det är 2% av ungdomarna i årskurs 8 och 9% av gymnasieeleverna i årskurs 2 som *snusar varje dag*. Det är fler tjejer än killar som röker i båda årskurserna

och fler killar än tjejer som snusar bland gymnasieeleverna.

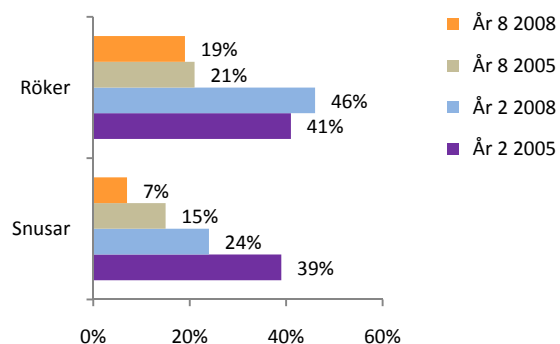
Debutåldern

Med undantag för snus är debutåldern för att pröva cigaretter och att dricka sig berusad för ungdomar i årskurs 8 omkring 13 år. När det gäller gymnasieungdomarna finns det en topp runt 15 års ålder.

Jämförelse med 2005

Andelen ungdomar som *snusar* har minskat i båda årskurserna sedan 2005 års undersökning. Det finns inga signifikanta skillnader vad gäller frågan om rökning.

Diagram 9. Andel ungdomar som röker eller snusar i någon omfattning.

Arbete

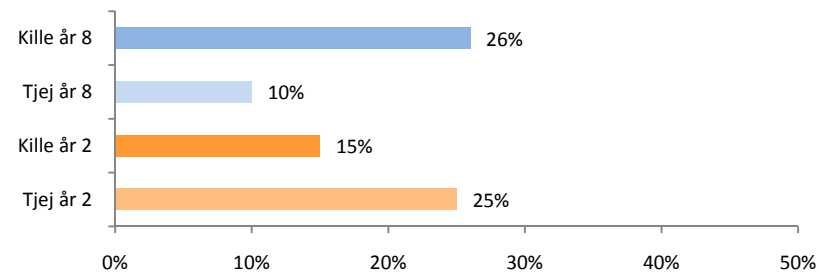
Extrajobb

Omkring två av tio ungdomar i båda årskurserna *har extrajobb* vid sidan av studierna. Av de som svarar att de inte har extrajobb har 5% i årskurs 8 och 26% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet *försökt att få det utan att lyckas*. Av de som jobbar extra bland ungdomarna i årskurs 8 är det vanligast att de *jobbar minst en gång i veckan*.

Starta eget i framtiden

Omkring fem av tio ungdomar i båda årskurserna *kan tänka sig att starta eget företag i framtiden*.

Diagram 10. Andel ungdomar som extrajobbar.

Sommarjobb

Nästan tre av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de *hade sommarjobb sommaren 2008*.

Ungdomarna har fått jobb genom:

- ▶ Någon i min familj
- ▶ Någon annan släkt eller folk jag känner
- ▶ Kontaktade själv arbetsplatsen (år 2)

Av de ungdomar som uppger att de inte hade sommarjobb sommaren 2008 är det 3% av ungdomarna i årskurs 8 och 43% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som *försökte få ett sommarjobb utan att lyckas*.

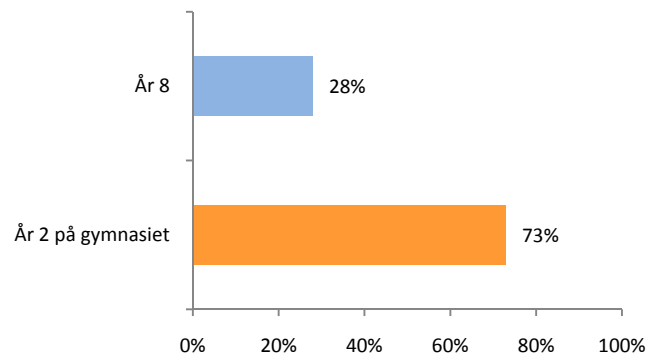
Flertalet ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet önskar *fler jobbmöjligheter* och många nämner att det är svårt att få sommarjobb i Bengtsfors.

Jämförelse med 2005

I årskurs 8 är det fler som *hade sommarjobb* i årets undersökning jämfört med 2005 (28% vs 15%). Dock var det fler ungdomar i årskurs 8 i 2005 års undersökning som *hade försökt få ett sommarjobb utan att lyckas*

jämfört med årets undersökning (12% vs 3%). I årskurs 2 på gymnasiet är det fler ungdomar i årets undersökning som *har ett extrajobb på kvällar och helger* jämfört med 2005 års undersökning (20% vs 13%).

Diagram 11. Andel ungdomar som hade sommarjobb sommaren 2008.

Framtid

Framtidssyn

Majoriteten av ungdomarna i båda årskurserna i Bengtsfors har en *positiv syn på framtiden*.

Efter grundskolan

Det ungdomarna i årskurs 8 helst vill göra efter grundskolan:

- ▶ Gå en gymnasieutbildning i en annan kommun
- ▶ Vet inte
- ▶ Gå en gymnasieutbildning i den kommun som jag bor i

Efter gymnasiet

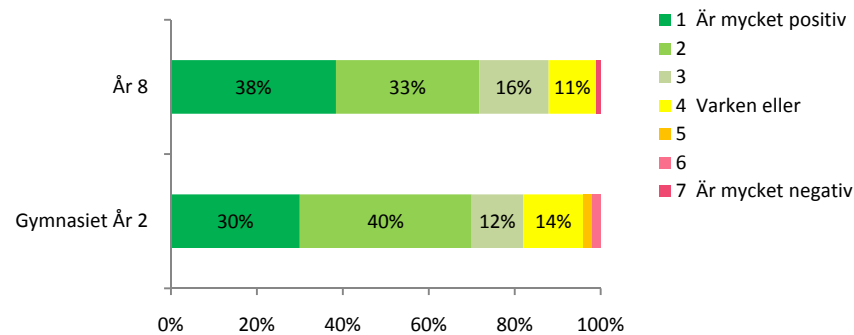
Det ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet helst vill göra efter gymnasiet:

- ▶ Åka ut och resa
- ▶ Studera på högskola eller universitet i Sverige
- ▶ Jobba utomlands

Utbildning

Nästan tre av tio ungdomar i årskurs 8 och fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet planerar att *läsa på universitet eller högskola som högsta utbildning*.

Diagram 12. Hur ungdomarna ser allmänt på framtiden för egen del.

Boende

Om tio år vill ungdomarna i årskurs 8 helst bo:

- ▶ Utomlands
- ▶ I en storstad i Sverige

Om tio år vill gymnasieungdomarna helst bo:

- ▶ Utomlands
- ▶ I en mindre stad eller tätort i Sverige

Flytta från och åter till Bengtsfors

Sex av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tror att de *kommer att flytta från kommunen de bor i*. De främsta anledningarna till att flytta som ungdomarna uppger är *jobb* eller *studier*.

Anledningar som ungdomar uppger till att flytta tillbaka till Bengtsfors är främst *närheten till släkt och familj eller flick-/pojkvän eller kompisar*.

Jämförelse med 2005

Andelen som är *mycket positiva till framtiden* har ökat både för årskurs 8 (38% 2008 vs 25% 2005) och årskurs 2 på gymnasiet (30% 2008 vs 20% 2005).

Om Splitvision Research

Splitvision Research är ett undersökningsföretag. Vi arbetar främst med samhälls- och marknadsundersökningar och utredningar där våra uppdragsgivare vill nå en djupare och bredare kunskap om företeelser och kunder.

Ett av våra huvudsakliga arbetsområden är att genomföra undersökningar och sammanställningar om barns och ungdomars situation. I egenskap av socialantropologer analyserar vi och ger beskrivningar av situationen med utgångspunkt från ungdomars perspektiv.

Bland våra kunder finns både näringsliv och offentlig verksamhet. Vi arbetar både med korta, intensiva uppdrag och med långsiktiga strategiska projekt.

För mer information besök gärna vår webbsida: www.splitvisionresearch.se

Ni är även varmt välkomna att kontakta oss:
Göteborgskontoret: 031-707 41 00
Stockholmskontoret: 08-55 24 24 70

Nancy Aponno

Telefon: 0730-39 78 33

E-post: nancy@splitvisionresearch.se

Jonas Modin

Telefon: 0702-24 24 70

E-post: jonas@splitvisionresearch.se

